

מדע המדינה

066281, קיץ תש"ף

שים לב!

השאלות במבחן **חוברו** מן החומר המפורט להלן.

שים לב: הפירוט המלא של סעיפי המיקוד נמצא באשנ"ב באתר המפמ"ר.

רשימת מקורות

- י' פרי, "דמוקרטיה - עקרונות ומאפיינים"
ש"נ איזנשטדט, "תכונות יסוד של המדינה המודרנית"
ג' גולדברג, "המערכת המפלגתית"
ד' גורן, "כלי התקשורת והדמוקרטיה בישראל"
ר' דאל, "האדם הפוליטי"
י' ישי, "קבוצות אינטרס בישראל"
י' ליבמן, "המושג 'מדינת ישראל' ותפיסותיו בחברה הישראלית"
ר' מקאיבר, "מקור הציות"
ב' נויברגר, "דמוקרטיה יציבות ולא יציבות"
ב' נויברגר, "דמוקרטיה פלורליסטית ודמוקרטיה השתתפותית"
ק"י פרידריך וז' בז'י'ינסקי, "קווי האופי הכלליים של הדיקטטורה הטוטליטרית"

רשימת הוגי דעות

- אפלטון
אריסטו
הגל
הובס
לוק
מקיאווולי
סופיסטים
רוסו

סוציולוגיה

065281, קיץ תש"ף

שים לב!

השאלות במבחן **חוברו** מן החומר המפורט להלן.

שים לב: הפירוט המלא של סעיפי המיקוד נמצא באשנ"ב באתר המפמ"ר.

תרבות

נושאים	עמודים בספר הלימוד	תתי־נושאים
מה הם רכיבי תרבות?	64-46	רכיבי תרבות: חומרית, לא חומרית. ערכים: הגדרה, סולם ערכים, קונפליקט ערכים. נורמות: הגדרה. סנקציות, סמלים, סימנים ושפה.
מגדר	70-69	הבחנה בין מין למגדר.
גישות תאורטיות לניתוח תרבות	31-25 81-77	<u>הגישה הפונקציונליסטית</u> פונקציה דיס־פונקציה פונקציה גלויה פונקציה סמויה אוניברסל תרבותי <u>גישת האינטראקציה הסימבולית:</u> הגדרת מצב משותפת/לא משותפת משמעות סמלית פרשנות הבניית מציאות <u>גישת הקונפליקט:</u> קונפליקט בין־תרבותי: מאבק, יחסי כוח, שליטה, שינוי חברתי.
כיצד משתנות תרבויות?	156-155	תרבות גלובלית ותרבות מקומית תרבות הצריכה

קבוצה

נושאים	עמודים בספר הלימוד	תתי־נושאים
מדוע אנשים מתגבשים לקבוצות?	10-8	צרכים אינסטרומנטליים צרכים אקספרסיביים
קבוצת השתייכות וקבוצת התייחסות	41-38 45-44	קבוצת השתייכות (נולד לתוכה, חובה, בחירה), קבוצת התייחסות, סוגים של קבוצות התייחסות: נורמטיבית, משווה שלילית.

סטטוס חברתי	49-46	סטטוס, מערך סטטוס, סמלי סטטוס, יוקרת סטטוס, סטטוס שולי, מערך סטטוס לא מאוזן.
תפקיד חברתי	52-50	תפקיד, שותפי תפקיד, קונפליקט בין שותפי תפקיד
השפעת הקבוצה על התנהגות חבריה	63-60	לחץ קבוצתי וקונפורמיות:
	67-66	הניסוי של אש הצהרת הלסינקי

משפחה

נושאים	עמודים בספר הלימוד	תתי-נושאים
גישות תיאורטיות בחקר המשפחה	10-9	תאוריות בנוגע למשפחה: הגישה הפונקציונליסטית
	28-24	גישת הקונפליקט – תתייחס בעיקר לנושא המגדר – זירת המשפחה כביטוי למאבקים כלליים יותר על רקע אי-שוויון מגדרי, בין-דורי ומעמדי.
במה דומות משפחות בחברות שונות, ובמה הן נבדלות זו מזו?	34-32	נושא: סוגי משפחות וקריטריונים למיונם: אופן הקמת המשפחה: נישואים, כל זוגיות המוכרת על פי נורמות או חוקי מדינה. קוהביטציה. ידועים בציבור, משפחה חד-הורית, משפחה מורכבת. מספר בני הזוג: מונוגמיה, ביגמיה, פוליגמיה.
	119-118	מהי חברה פוסט-תעשיתית, מהי חברה פוסט-מודרנית. מאפייני המשפחה הפוסט-מודרנית
מה מייחד את המשפחה הפוסט-מודרנית?	125-124	

חברות

נושאים	עמודים מתוך הספר	תתי-נושאים
מהו תהליך החברות?	10-8	הגדרת המושג, חשיבות תהליך החברות לפרט ולחברה; זהות וזהויות משנה.
כיצד מתפתחת הזהות? גישות לחקר זהות	29	גישות תאורטיות לחברות: אינטראקציה סימבולית, פונקציונליסטית.
	32-30	
תהליך התבגרות בחברה מודרנית	92-90	תאוריות של התבגרות: המתבגר כאדם שולי פער דורות, קונפליקט בין דורות
מין ומגדר	117-112	חברות מגדרית המושגים – מין, מגדר, מינניות (סקסיזם)

פסיכולוגיה

069281, קיץ תש"ף

שים לב!

השאלות במבחן **חוברו** מן החומר המפורט להלן.

שים לב: הפירוט המלא של סעיפי המיקוד נמצא באשנ"ב באתר המפמ"ר.

פרק 1: מבוא - פסיכולוגיה כמדע

1. הגדרת הפסיכולוגיה ותחומיה המדעיים

- מהי פסיכולוגיה?
- באילו מוסדות עובדים פסיכולוגים ומהו עיסוקם?

פרק 2: למידה

א. הגדרת המושג למידה

- מהי למידה?
- האם למידה כרוכה בשינויים התנהגותיים?
- האם למידה כרוכה בהתנסות?
- כיצד אדם לומד?

ב. למידה על ידי התניות

ג. למידה על ידי חיקוי

פרק 5: לחץ

א. לחץ והמודלים המסבירים אותו

- מה הם התגובות ללחץ?
- מה הם הגירויים הגורמים ללחץ?
- אילו אירועי חיים גורמים ללחץ, האם אפשר לדרגם לפי עוצמתם?

ב. דרכי ההתמודדות עם מצבי לחץ

- מה הן דרכי ההתמודדות עם לחץ?
- האם אפשר לשפר את יכולת ההתמודדות עם לחץ?

פרק 6: אישיות

התאוריה הפנומנולוגית של רוג'רס*

* לבחירת המורה: פרק זה יכול להיחשב חובה (במסגרת 70%) או בחירה (במסגרת 30%). אם פרק זה נלמד כחובה, אזי יש לבחור את הפרק "אלטרואיזם" כבחירה או להפך.

- האם "יצר לב האדם רע מנעוריו"?
- מדוע שני אנשים לא יחוו אירוע זהה באותה הדרך?
- כיצד מתפתחת התפיסה העצמית, וכיצד היא משפיעה על מחשבותיו, על הרגשותיו ועל התנהגותו של האדם?

פרק 7: תאוריות בפסיכולוגיה התפתחותית**א. התקשרות**

- מהי מהות הקשר בין התינוק לאימו, וכיצד נוצר קשר זה?
- מהי התכונה החשובה ביותר ליצירת התקשרות תקינה?
- כיצד מודדים התקשרות, ומה הם סוגי ההתקשרות?

ג. התפתחות האישיות על פי אריקסון

- מה הם עקרונות התפתחות האישיות על פי אריקסון?
- על פי אריקסון, כיצד משפיע פתרון "משבר" בכל שלב על המשך החיים?
- על פי אריקסון, מה הם שלבי ההתפתחות של האדם?
- מה הם אירועי החיים והאתגרים שאיתם מתמודד הפרט בכל שלב?

פרק 8: חשיבה חברתית**ג. סכמות, סוגי סכמות, נבואה המתגשמת מאליה**

- כיצד משפיעות סכמות וציפיות על תהליכים של עיבוד מידע חברתי?

פרק 9: עמדות, דעות קדומות והשפעה חברתית**א. מה הן עמדות? מה הם מאפייניהן ומרכיביהן?**

- מהי עמדה ומה הם מאפייניה ומרכיביה?

ד. דעה קדומה

- מה הן דעות קדומות?
- כיצד נוצרות דעות קדומות, ומדוע הן כה שכיחות וקשה להכחידן?
- האם יש קווי אישיות מיוחדים המשותפים לבעלי דעות קדומות וקיצוניות?

ה. השפעה חברתית

- מהי קונפורמיות?
- מדוע אנו נוטים להיכנע להשפעת הסובבים אותנו?
- מדוע אנשים מצייטים לבעלי סמכות עד כדי פגיעה בזולת?

פרק 10: אלטרואיזם ועזרה הדדית*

* לבחירת המורה: פרק זה יכול להיחשב חובה (במסגרת 70%) או בחירה (במסגרת 30%). אם פרק זה נלמד כחובה, אזי יש לבחור את הפרק על "רוג'רס" (אישיות) כבחירה או להפך.

- מהו אלטרואיזם?
- מה מניע את האדם לעזור לאחרים?
- כיצד תאוריות שונות מסבירות את הנטייה לעזור לזולת?

מתודולוגיה

049182, קיץ תש"ף

שים לב!

השאלות במבחן **חוברו** מן החומר המפורט להלן.

שים לב: הפירוט המלא של סעיפי המיקוד נמצא באשנ"ב באתר המפמ"ר.

- קריאת טבלה
- תכנון המחקר: שאלת המחקר, השערות, משתנים (תלוי ובלתי תלוי), קשר (סיבתי ומתאמי), מושגים נומינליים (הגדרה נומינלית), והגדרות אופרציונליות.
- סוגי מחקר — מחקר כמותי ומחקר איכותי — סוגים ומאפיינים:
  - ריאיון
  - מדגם מייצג
  - סוגי דגימה
  - סולמות מדידה
  - מהימנות
  - מדדי מרכז ומדדי פיזור

סוציולוגיה

- תקשורת ההמונים כסוכן חברות
- תרבות משנה

פסיכולוגיה

- תורשה וסביבה
- מבחן אינטליגנציה

מדע המדינה

- מוטסקייה
- מיל

כלכלה

פרק 1: תעסוקה ואבטלה

כל הפרק

פרק 2: שוק העבודה

- ביקוש לעובדים, היצע עובדים, שכר בשיווי משקל
- שינויים דמוגרפיים המשפיעים על היצע העובדים (הגירה, ילודה, השכלה וכדומה)
- גלובליזציה בשוק העבודה (מהגרי עבודה)
- פערי שכר בשוק העבודה

פרק 3: אי־שיוויון ועוני

- עוני הוא תופעה כלכלית־חברתית, רווחה